

U 54/2012 vp

**Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksesta
Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi (*Julkisten hankintojen vastavuoroisuusasetus*)**

Perustuslain 96 §:n 2 momentin mukaisesti lähetetään eduskunnalle Euroopan komission 21 päivänä maaliskuuta 2012 antama ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi kolmansien maiden tavaroiden ja palvelujen pääsystä unionin sisämarkkinoille jul-

kisten hankintojen alalla sekä unionin tavaroiden ja palvelujen kolmansien maiden julkisten hankintojen markkinoille pääsyä koskevia neuvotteluja tukevista menettelyistä ja ehdotuksesta laadittu muistio.

Helsingissä 13 päivänä syyskuuta 2012

Eurooppa- ja ulkomaankauppaministeri *Alexander Stubb*

Kaupallinen neuvos Mary-Anne Nojonen

ULKOASIAINMINISTERIÖ
Kauppapoliittinen osasto
Mary-Anne Nojonen
Puh. 0295 351 494

MUISTIO
EU/2012/0823
13.9.2012

EHDOTUS EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUKSEKSI KOLMANSIEN MAIDEN TAVAROIDEN JA PALVELUJEN PÄÄSYSTÄ UNIONIN SISÄMARKKINOILLE JULKISTEN HANKINTOJEN ALALLA SEKÄ UNIONIN TAVAROIDEN JA PALVELUJEN KOLMANSIEN MAIDEN JULKISTEN HANKINTOJEN MARKKINOILLE PÄÄSYÄ KOSKEVIA NEUVOTTELUJA TUKEVISTA MENETTELYISTÄ

1 Ehdotuksen tausta ja tavoitteet

Komissio antoi 21 päivänä maaliskuuta 2012 ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi kolmansien maiden tavaroiden ja palvelujen pääsystä unionin sisämarkkinoille julkisten hankintojen alalla sekä unionin tavaroiden ja palvelujen kolmansien maiden julkisten hankintojen markkinoille pääsyä koskevia neuvotteluja tukevista menettelyistä (COM(2012) 124 lopullinen) eli ehdotuksen julkisten hankintojen vastavuoroisuusasetukseksi. Asetusehdotusta ovat valmistelleet yhteistyössä komission kauppaja- ja sisämarkkinapäosastot. Aloite kytketty useisiin unionin strategiaan hankkeisiin ja komission tiedonantoihin. Komissio toivoo asetuksen voimaan tuloa vuoden 2013 loppupuolella.

Asetuksen toimilla pyrittäisiin varmistamaan vastavuoroisuuden toteutuminen julkisten hankintojen markkinoilla. Tavoitteena on parantaa edellytyksiä, joilla EU:n yritykset voivat kilpailla julkisista hankinnoista kolmansissa maissa. Monet EU:n kauppakumppaneista käyttävät erilaisia rajoittavia hankintakäytäntöjä ja ovat haluttomia avaamaan laajamittaisesti hankintamarkkinoitaan kansainväliselle kilpailulle. Lisäksi useat maat ovat ottaneet taluskriisin vuoksi käyttöön kotimaisuutta suosivia toimia. Komission arvon mukaan noin puolet maailman hankintamarkkinoista on suljettu kansainväliseltä kilpailulta.

EU on kuitenkin toistaiseksi pitänyt julkisten hankintojen markkinansa avoimina kansainväliselle kilpailulle eikä ole pääsääntöisesti käyttänyt toimivaltaansa säännellä ulkomaisten yritysten, tavaroiden ja palvelujen

pääsyä markkinoille. Komission mukaan asetus vahvistaisi EU:n asemaa kahdensivuisissa neuvotteluissa. Lisäksi se selventäisi ulkomaisten tarjoajien sekä niiden tarjoamien tavaroiden ja palvelujen oikeudellista tilannetta EU:n julkisten hankintojen markkinoilla. Asetuksen kautta kolmansien maiden tavaroiden ja palvelujen pääsyä EU-alueen julkisiin hankintoihin voitaisiin rajoittaa, mikäli kyseiset maat eivät tarjoa EU:n yrityksille riittävää pääsyä omille julkisten hankintojen markkinoilleen.

Komissio järjesti vuonna 2011 avoimen kuulemisen vaihtoehtoisista toimista, joilla markkinoillepääsyn ongelmiin puututtaisiin. Osa vastaajista kannatti valikoivia rajoituksia, osa taas ei halunnut muutoksia nykyiseen lainsäädäntöön. Suomi toi komissiolle toimitamissaan näkemyksissä esille kielteisen suhtautumisensa rajoituksiin ja esitti ratkaisujen hakemista ensisijaisesti nykyisen EU-lainsäädännön pohjalta. Lisäksi Suomi toivoi komissiolta selkeää ohjeistusta hankintayksiköille kolmansien maiden kanssa tehtyjen julkisten hankintojen sitoumusten soveltamisesta.

2 Ehdotuksen pääasiallinen sisältö

Yleiset säännökset

Asetusta sovellettaisiin EU:n hankintayksiköiden tavara- ja palveluhankintoihin sekä rakennustöiden ja -urakoiden toteuttamiseen. Kyseeseen tulisivat hankintasopimukset, jotka kuuluvat unionin hankintadirektiivien 2004/17/EY (erityisalojen julkiset hankkijat) ja 2004/18/EY (muut julkiset hankkijat) sekä käyttöoikeussopimuksista annettavan direk-

tiivin soveltamisalaan. Ehdotuksessa ei mainita direktiiviä 2009/81/EY, mikä tarkoittaa, että puolustus- ja turvallisuushankinnat rajattaisiin asetuksen soveltamisen ulkopuolelle.

Asetusehdotuksen keskeisiä määritelmiä ovat 'sitoumusten piiriin kuuluvat tavarat ja palvelut' sekä 'sitoumusten piiriin kuulumattomat tavarat ja palvelut'. Sitoumusten piiriin kuuluminen edellyttää, että unioni on tehnyt kyseisen maan kanssa julkisten hankintojen markkinoillepääsyä koskevan kansainvälisen sopimuksen ja että kyseiset tavarat ja palvelut kuuluvat tämän sopimuksen soveltamisalaan. Muussa tapauksessa kyseiset tavarat ja palvelut eivät kuuluisi sitoumusten piiriin. Rakennustyöt ja –urakat luokitellaan asetusehdotuksessa palveluiksi.

Koska tavaroiden ja palveluiden alkuperä on keskeinen määriteltäessä sitoumusten piiriin kuulumista, asetusehdotus sisältää säännöt alkuperän määrittämisestä. Tavaroiden alkuperä määriteltäisiin EU:n tullikoodeksin (2913/92/ETY) alkuperäsääntöjen perusteella. Palveluiden alkuperän määrittelyssä hyödynnettäisiin EU:n perustamissopimuksen sekä WTO:n palvelukauppaa koskevan GATS-sopimuksen määräyksiä.

Tavaroiden ja palvelujen pääsy EU:n markkinoille

Sitoumusten piiriin kuuluvia tavaroita ja palveluja, samoin kuin vähiten kehittyneistä maista peräisin olevia tavaroita ja palveluja kohdeltaisiin samoin kuin EU:sta peräisin olevia. Mahdolliset rajoitukset kohdistettaisiin sitoumusten piiriin kuulumattomiin tavaroihin ja palveluihin. Asetusehdotukseen sisältyy kaksi rajoitusten asettamistapaa: rajoitusten vahvistaminen hankintayksiköiden pyynnöstä yksittäisessä tarjouskilpailussa ja rajoitusten määrittäminen komission tutkinnan perusteella. Ehdotuksen lähtökohtana on, että kaikkiin EU:n kynnysarvot ylittäviin hankintoihin olisi vapaa pääsy kaikilla kolmansien maiden tarjoajilla, ellei sitä olisi asetuksen mukaisesti rajoitettu.

Komissio voisi tehdä päätöksen rajoituksista yksittäisen tarjouskilpailun osalta hankintayksikön komissiolle toimittaman ilmoituksen perusteella. Rajoitukset kohdistettaisiin tarjouskilpailuihin, joiden ennakoitu arvo on

vähintään 5 miljoonaa euroa ilman arvonlisäveroa. Samalla edellytettäisiin, että sitoumusten piiriin kuulumattomien tavaroiden ja palvelujen arvo on yli puolet kokonaistarjouksen kokonaisarvosta. Hankintayksikön tulisi ilmoittaa rajoitusaikastaan hankintailmoituksessa sekä vaatia tarjoajilta tiedot tarjouksen sisältämien tavaroiden ja palvelujen alkuperästä ja niiden arvosta. Lisäksi hankintayksikkö voisi milloin tahansa hankintamenettelyn aikana pyytää tarjoajilta tarpeellisia asiakirjoja.

Hankintaviranomainen tai -yksikkö esittäisi pyyntönsä komissiolle vakiolomakkeella, johon sisällytettäisiin tiedot hankintasopimuksesta, mahdollisesti tarjouskilpailusta poissuljettavasta taloudellisesta toimijasta sekä tavaroiden ja/tai palvelujen alkuperästä ja arvosta. Komissiolla olisi mahdollisuus pyytää lisätietoja pyynnön esittäjältä. Komissiolle annettaisiin päätöksen tekemiseen aikaa kaksi kuukautta ilmoituksen vastaanottamisesta, enimmillään neljä kuukautta. Ennen päätöksentekoa komissio kuulisi asianomaista tarjoajaa. Ellei komissio tekisi päätöstä asetetussa määräajassa, poissulkeminen katsottaisiin hyldätyksi.

Yksittäisen tarjouskilpailun osalta rajoitukset voisivat koskea unionin sopimuskumppaneiden alueelta peräisin olevia tavaroita ja/tai palveluita, jos unionin on tehnyt tältä osin asianomaiseen sopimukseen markkinoillepääsyä koskevia varauksia. Lisäksi kolmannesta maasta peräisin olevien tavaroiden ja palvelujen poissulkeminen on mahdollista siinä tapauksessa, jos unionilla ei ole kyseisen maan kanssa julkisten hankintojen markkinoillepääsyä koskevaa sopimusta ja jos maa rajoittaa pääsyä julkisin hankintoihinsa. Hankintaviranomaisen tai -yksikön olisi ilmoitettava yksittäisen tarjouksen poissulkemisesta jälki-ilmoituksessa.

Poikkeuksellisen alhaiset tarjoukset

Siinä tapauksessa, jos hankintaviranomainen tai -yksikkö aikoo hyväksyä arvoltaan poikkeuksellisen alhaisen tarjouksen, sen olisi ilmoitettava aikeestaan kirjallisesti muille tarjoajille. Ratkaisu olisi myös perusteltava. Tämä ilmoitusvelvollisuus koskee sellaisia tarjouksia, jotka sisältävät unionin ulkopuo-

lelta peräisin olevia tavaroita ja palveluja ja joissa sitoumusten piiriin kuulumattomien tavaroiden ja palvelujen arvo on yli puolet tarjouksen kokonaisarvosta. Poikkeustapauksissa ilmoitusvelvollisuudesta voitaisiin joutua.

Hankintatutkimus, kuuleminen ja rajoitustoimet

Asetusehdotuksella luotaisiin erityinen mekanismi, joka vastaa osittain nykyistä EU:n suojatoimitutkintaa. Komissio voisi käynnistää tutkimuksen kolmannen maan rajoittavista toimista omasta aloitteestaan, eturyhmän tai jäsenvaltion pyynnöstä. Hyväksytyt, yksittäisiä tarjouskilpailuja koskevat poissulkemiset otettaisiin tällöin erityisesti huomioon. Tutkimuksen käynnistämisestä ilmoitettaisiin EU:n virallisessa lehdessä. Asetusehdotuksen mukaan tutkimuksessa käytettäisiin samoja perusteita kuin yksittäisen tarjouksen poissulkemisessä. Tutkimukselle annettaisiin aikaa yhdeksän kuukautta ja maksimissaan vuosi. Jos tutkimuksen tuloksena komissio päätyisi siihen, ettei kolmas maa käytä rajoittavia toimia, komissio tekisi päätöksen tutkimuksen päättämisestä.

Jos tutkinta puolestaan vahvistaisi kolmannen maan rajoitusten olemassaolon, komissio voisi pyytää kyseisen maan neuvotteluihin pyrkien unionin toimijoiden, tavaroiden ja palvelujen tasavertaiseen kohteluun. Ellei kolmas maa tähän suostuisi, komissio päättäisi mahdollisista EU:n väliaikaisista rajoituksista. WTO:n julkisten hankintojen sopimuksen (GPA) osapuolten ja EU:n sopimus-kumppanien osalta hyödynnettäisiin kunkin sopimuksen kuulemis- ja/tai riitojenratkaisumenettelyä edellyttäen, että ongelmat koskevat sopimuksen piiriin kuuluvia sitoumuksia. Siinä tapauksessa, jos neuvottelukumppani ryhtyisi riittäviin korjaaviin toimiin, komissio voisi keskeyttää tai päättää neuvottelut. Asetus määrittelee myös toiminnan tilanteessa, jossa korjaavat toimet kumottaisiin, keskeytettäisiin tai pantaisiin virheellisesti täytäntöön.

Jos neuvotteluissa todettaisiin kansainvälisen sopimuksen tekeminen parhaaksi tavaksi ongelman ratkaisemiseksi, komissio kävisi sopimusneuvottelut EU:n perustamissopi-

muksen määräysten mukaisesti. Komissio voisi määrätä, että sen kanssa neuvotelleen kauppakumppanin alueelta peräisin olevia tavaroita ja/tai palveluja ei saa sulkea pois yksittäisistä tarjouskilpailuista. Neuvottelut voitaisiin päättää, jos neuvottelukumppani liittyy WTO:n julkisten hankintojen sopimukseen, tekee EU:n kanssa sopimuksen julkisten hankintojen markkinoillepääsystä tai laajentaa sopimussitoumuksiaan.

Jos neuvottelut eivät johtaisi tuloksiin 15 kuukauden kuluessa niiden aloittamisesta, komissio harkitsisi mahdollisten EU:n rajoitusten väliaikaista käyttöönottoa. Jos komissio päätyisi rajoituksiin, toimenä voisi olla sellaisten tarjousten poissulkeminen EU:n alueen tarjouskilpailuista, joiden kokonaisarvosta yli puolet koostuu kyseisen kolmannen maan alueelta peräisin olevista, sitoumusten piiriin kuulumattomista tavaroista ja palveluista. Lisäksi pakollinen hintarangaistus voitaisiin määrätä sille tarjouksen osalle, joka sisältää kyseisestä maasta peräisin olevia tavaroita ja palveluja. Toimet voitaisiin rajata tietentyypisten hankintaviranomaisten tai –yksiköiden hankintoihin, tietyn sektorin tuotteisiin ja palveluihin tai tietyn kynnyksiarvon ylittäviin hankintoihin. Komissiolle annettaisiin mahdollisuus kumota käyttöön otetut rajoitustoimet tai keskeyttää niiden soveltaminen enintään vuodeksi.

Hankintaviranomaisten ja –yksiköiden on mainittava rajoituksen soveltamisesta hankintailmoituksessaan. Niiden on myös ilmoitettava poissulkemisesta sellaisille tarjoajille, joiden tarjoukset on jätetty tarjouskilpailun ulkopuolelle rajoitusten vuoksi. Poikkeustilanteissa hankintayksikkö voisi päättää olla soveltamatta asetettuja rajoituksia. Kyseen voisivat tulla tilanteet, jolloin saatavilla ei ole vaatimukset täyttäviä tavaroita tai palveluja tai jos rajoitusten soveltaminen nostaisi kohtuuttomasti hankintasopimuksen hintaa tai kustannuksia. Aikeesta jättää rajoitukset soveltamatta olisi mainittava hankintailmoituksessa sekä ilmoitettava komissiolle. Jos hankintailmoitusta ei julkaista ennakolta, rajoituksen soveltamatta jättämisestä olisi mainittava jälki-ilmoituksessa.

Muut säännökset

Asetusehdotuksen mukaisesti komissiolle siirrettäisiin valta antaa delegoituja säädöksiä, joilla muutettaisiin asetuksen liitettä, kun unioni on tehnyt uusia sopimuksia julkisten hankintojen alalla. Valta antaa edellä mainittuja delegoituja säädöksiä annettaisiin komissiolle määräämättömäksi ajaksi. Euroopan parlamentti tai neuvosto voisi peruuttaa säädösvallan siirron milloin tahansa. Delegoitu säädös tulisi voimaan, ellei Euroopan parlamentti tai neuvosto vastusta sitä kahden kuukauden kuluessa tiedoksisaannista.

Jos hankintaviranomaiset tai –yksiköt soveltavat väärin rajoitusten poikkeuksia, komissio voisi soveltaa oikaisumenettelyä. Sellaiset hankintasopimukset, jotka ovat komission täytäntöönpanosäädösten vastaisia, julistettaisiin pätemättömiksi.

Päätösten tekemisessä komissiota avustaisivat neuvoo-antava julkisten hankintojen komitea ja kaupanestekomitea. Yksittäisiä tarjouskilpailuja koskevat poissulkemiset ja muut hankintaviranomaisia ja –yksiköitä koskevat ratkaisut käsiteltäisiin julkisten hankintojen komiteassa, kun taas komission tutkimuksen perusteella annettavat esitykset kaupanestekomiteassa. Päätökset näissä komiteoissa tehdään komission esityksestä jäsenmaiden yksinkertaisella enemmistöllä.

Asetusehdotus sisältää myös tietojen luotamuksellisuutta koskevat säännökset.

Asetuksella kumottaisiin samalla erityisalojen hankintoja koskevan direktiivin 204/17/EY säännökset, jotka mahdollistavat tiettyjen tarjousten poissulkemisen tarjouskilpailusta.

3 Vaikutukset Suomessa

Lainsäädännölliset vaikutukset

Asetus olisi voimaan tullessaan sellaisenaan EU:n jäsenvaltioita sitova. Se liittyy Suomessa julkisia hankintoja koskevaan lainsäädäntöön. Asetus vaikuttaisi EU:n hankintadirektiivien piirissä oleviin hankintamenettelyihin, kuten ilmoittamiseen ja tarjousten hylkäämiseen. Se merkitsisi toisaalta aiempaa laajempaa velvollisuutta ottaa huomioon kaikki ETA-alueen ulkopuolelta tulevat, jul-

kisia hankintoja koskevat tarjoukset ja toisaalta komission päättämien rajoitustoimien huomioimista hankintamenettelyissä. Asetus saattaa aiheuttaa tarvetta muuttaa kansallisen lainsäädännön kilpailuttamismenettelyjä koskevia säännöksiä.

Ahvenanmaan maakunnan hallituksen lausunnon mukaan asetusta ei koskettaisi Ahvenanmaata merkittävässä määrin eikä näin ollen Ahvenanmaan asemaa tarvitse erityisesti ottaa huomioon asetuksen valmistelussa. Ahvenanmaa pidetään kuitenkin informoituna kyseisessä säädösvalmistelussa tapahtuvasta kehityksestä.

Hallinnolliset vaikutukset

Tällä hetkellä EU:ssa ei ole erityisaloja lukuun ottamatta säännöksiä siitä, missä tapauksissa kolmansista maista tulevat tarjoukset voidaan jättää huomioimatta tarjouskilpailussa. Asiasta ei ole säädetty myöskään kansallisessa hankintalainsäädännössä. Hankintayksiköille on annettu Suomessa harkintavaltaa siltä osin, kun EU ei ole tehnyt kansainvälisiä sitoumuksia.

Mahdollisten rajoitusten huomioimisen yksittäisissä tarjouskilpailuissa ja niiden ilmoitusmenettelyissä on arvioitu lisäävän hankintayksiköiden työtä ja monimutkaistavan hankintamenettelyjä. Etenkin poikkeuksellisen alhaisia tarjouksia koskeva ehdotus saattaa lisätä valitusten määrää.

Taloudelliset vaikutukset

Asetuksen taloudellisia vaikutuksia on tässä vaiheessa vaikea arvioida. Mahdollisten rajoitusten vaikutus suomalaisiin yrityksiin on epäselvä. Rajoitukset voivat kohdistua myös EU-yrityksiin, joiden tarjoamat tuotteet valmistetaan pääosin rajoitusten kohteena olevassa maassa.

Ehdotettujen menettelyjen on arvioitu lisäävän hankintayksiköiden hallinnollisia kustannuksia. Uusien tiedonantovelvoitteiden mm. tuotteiden ja palveluiden alkuperän osalta on ennakoitu kasvattavan myös tarjouskilpailuihin osallistuvien yritysten kustannuksia.

4 EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta ja toissijaisuusperiaatte

Asetus annettaisiin Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 207 artiklan nojalla, jonka mukaan ehdotusta käsitellään tavallista lainsäätämisyjärjestystä noudattaen. Valtioneuvosto katsoo, että ehdotus on sen pääasiallisen sisällön osalta lähtökohtaisesti annettu oikealla oikeusperustalla ja on toissijaisuusperiaatteen mukainen. Keskustelua asetuksen oikeusperustasta tullaan vielä käymään EU-tasolla. Koska asetuksella arvioidaan olevan vaikutuksia myös unionin hankintadirektiivien piirissä oleviin hankintamenettelyihin, oikeusperustaa tulee tarkastella vielä lähemmin jatkotyössä.

5 Kansallinen käsittely

Ehdotuksesta on saatu lausunnot seuraavilta tahoilta: Akava ry, Asianajotoimisto Krogerus Oy, Elinkeinoelämän Keskusliitto EK, Espoon kaupunki, Kehitysyhteistyön palvelukeskus Kepa ry, Keskuskauppakamari, liikenne- ja viestintäministeriö, maa- ja metsätalousministeriö, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry, markkinaoikeus, puolustusministeriö, sisäasiainministeriö, sosiaali- ja terveysministeriö, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry, Suomen Asianajajaliitto ry, Suomen Kuntaliitto, Suomen Yrittäjät ry, työ- ja elinkeinoministeriö, valtioneuvoston kanslia ja Valtion yhteishankintayksikkö Hansel. Lisäksi ulkoasiainministeriö sekä työ- ja elinkeinoministeriö järjestivät 2.5.2012 avoimen informaatio- ja kuulemistilaisuuden.

Useimmat lausunnonantajat suhtautuivat varauksellisesti komission ehdotukseen. Komission tavoitetta kansainvälisten julkisten hankintojen markkinoiden vastavuoroisuuden lisäämisestä pidettiin yleisesti hyvänä, mutta esitettyjen keinojen toimivuutta epäiltiin. Monissa lausunnoissa nousi esiin tämän asetusehdotuksen suhde samanaikaisesti uudistettaviin hankintadirektiiveihin ja näiden instrumenttien yhteensopivuus. Lisäksi arveltiin, että asetusehdotuksessa esitetyt menettelytavat loisivat lisää raskasta byrokratiaa ja vaikeuttaisivat näin hankintayksiköiden toiminta-

taa. Useissa lausunnoissa kritisoitiin kansallisen toimivallan siirtymistä komissiolle ja toisaalta kauppapoliittisten tavoitteiden toteuttamisen säilyttämistä hankintayksiköiden vastuulle. Esille nostettiin hankintayksiköiden käytännön vaikeudet asetusehdotuksen menettelyjen toteuttamisessa sekä ohjeiden ja tuen tarve, mikäli asetusehdotuksessa esitetyt keinot otettaisiin käyttöön. Asetusehdotuksen toimien arvioitiin myös sisältävän vastatoimien riskin ja näin tosiasiallisesti vaikeuttavan EU-yritysten pääsyä kolmansien maiden julkisten hankintojen markkinoille.

Kansalliset kannat on valmisteltu ulkoasiainministeriön sekä työ- ja elinkeinoministeriön yhteistyönä. Valtioneuvoston kanta on muodostettu EU-asioiden komitean alaisessa kauppapoliittisessa jaostossa 20.6.2012.

6 Käsittely Euroopan unionissa

Ehdotuksen käsittely on aloitettu neuvoston kaupallisten kysymysten työryhmässä. Komissio on antanut työryhmälle yleisesittelyn ehdotuksesta ja sen sisällöstä. Ehdotusta on käsitelty myös yleisluontoisesti kauppapoliittisen komitean varsinaisten jäsenten kokouksessa. Neuvostossa päätös asetusehdotuksesta tehtäisiin määräenemmistöllä, jonka saavuttaminen näyttää tällä hetkellä epävarmalta.

Euroopan parlamentissa ehdotusta tulevat käsittelemään ainakin kansainvälisen kaupan ja sisämarkkinakysymysten valiokunnat.

7 Valtioneuvoston kanta

Valtioneuvosto tukee komission tavoitetta avata kolmansien maiden markkinoita kilpailulle ja edistää eurooppalaisten toimijoiden tasavertaista kohtelua kolmansien maiden julkisissa hankinnoissa.

Valtioneuvosto katsoo kuitenkin, että komission esittämä asetus rajoitusmahdollisuksineen ei ole oikea tapa puuttua kolmansien maiden rajoittaviin käytäntöihin. Valtioneuvostolla on myös epäilyksiä esitettyjen toimien tehokkuudesta tavoitteen saavuttamiseksi ja siten asetuksen lisäarvosta.

Valtioneuvosto pitää asetusehdotuksen vaikutuksia vaikeasti ennakoitavina. Vaarana on, että toimet aiheuttaisivat enemmän haittaa eurooppalaisille toimijoille kuin toisivat

hyötyä. Rajoituksen kohteeksi joutuvien kolmansien maiden reaktioita on vaikea arvioida etukäteen. On mahdollista, että ne kohdistaisivat vastatoimia eurooppalaisiin yrityksiin, tavaroihin ja palveluihin.

Valtioneuvosto kiinnittää huomiota siihen, ettei asetusehdotus ota huomioon kansainvälisiä hankintaketjuja, vaan että sen perusteella käyttöön otettavat rajoitukset voisivat kohdistua myös eurooppalaisiin yrityksiin.

Toisin kuin vireillä olevassa unionin hankintalainsäädännön uudistuksessa tavoitellaan, valtioneuvosto katsoo, että toteutessaan asetus monimutkaistaisi unionin hankintalainsäädäntöä ja lisäisi sen tulkinnanvaraisuutta sekä hidastaisi hankintamenettelyjä.

Ehdotetut ilmoitusmenettelyt ja asetetut rajoitukset lisääisivät valtioneuvoston arvion mukaan hankintayksiköiden ja tarjouskilpailuihin osallistuvien toimijoiden hallinnollista työtä ja kustannuksia.

Valtioneuvosto esittää, että ensivaiheessa Suomi suhtautuisi tehtyyn ehdotukseen varuksellisesti edellä mainituin perustein ja vastustaisi jatkotyötä tehdyn ehdotuksen pohjalta.

Siinä tapauksessa, että asetuksen valmistelu kuitenkin etenee neuvoston työryhmässä määräenemmistön tuella, valtioneuvosto edellyttää, että ehdotuksen sisältöä muutettaisiin tavoitteena mahdollisimman yksinkertaiset ja selkeät säännökset sekä hallinnollisesti mahdollisimman kevyet toimet. Etenkin keskeisten käsitteiden tulisi olla selkeitä. Lisäksi asetuksessa tulisi pyrkiä sellaisiin ratkaisuihin, jotka eivät haittaa EU-yritysten osallistumista EU:ssa käytäviin tarjouskilpailuihin. Jatkovalmistelussa muodostettavista kannoista kuullaan eduskuntaa myöhemmin U-jatkokirjeellä.